

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 04 0 U 013393 23 Uvp
Sarajevo, 25.10.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Milosavljević-Jančić Nevenke, kao predsjednika vijeća, Danilović Edine i Mahić Samardžić Amele, kao članova vijeća, te Dizdar Vrabac Belme kao zapisničara, u upravnom sporu tužiteljice N.M. iz Z., ul. ..., zastupane po Čolaković Emiru i Dragoljić Nini, advokatima iz Zenice, protiv akta broj: FZ3/2/2-31-2-57-26/20, MB/OB: ... od 15.12.2022. godine, tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari ostvarivanja prava na porodičnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 013393 23 U 3 od 22.03.2023. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 25.10.2023. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 013393 23 U 3 od 22.03.2023. godine, odbijena je kao neosnovana tužba tužiteljice podnesena protiv osporenog rješenja tuženog organa broj: FZ3/2/2-35-2-57-26/20, MB/OB: ... od 15.12.2022.godine, kojim je odbijena žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Z., broj: FZ7/2/1-31-3-15381-5/21, MB/OB: ... od 16.08.2021. godine, kojim tužiteljici nije priznato pravo na porodičnu penziju poslije smrti oca.

Protiv presude prvostepenog suda tužiteljica je podnijela zahtjev za vanredno preispitivanje u kojem je osporila zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede pravila postupka. U zahtjevu ističe da pobijanom presudom prvostepeni sud nije odlučio o razlozima i osnovama na kojima se temeljila tužba, te da je obrazloženje presude proizvoljno i zasniva se na činjeničnim utvrđenjima koja ne proizilaze iz dokaza u spisu; da je pogrešno utvrđenje prvostepenog suda da je tuženi postupio po uputama iz presude Kantonalnog suda u Zenici broj: 04 0 U 013393 21 U od 31.01.2022. godine kojom je data uputa tuženom da u novom postupku vodi računa o predmetu upravnog postupka, te da shodno utvrđenom činjeničnom stanju donese pravilnu i zakonitu odluku, ali da tuženi nije donio pravilnu i na zakonu zasnovanu odluku; da je tuženi propustio da cijeni sve žalbene navode, čime je izvršio povredu odredbe člana 242. stav 2. Zakona o upravnom postupku; da je predmet ovog postupka sadržan u odredbi člana 73. stav 5. i stav 7. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, ali da Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja nije utvrdio da li postoji i od kada nesposobnost tužiteljice za samostalan život i rad nakon navršene 15.godine života, od koje činjenice zavisi ostvarenje njenog prava na porodičnu penziju; da je ljekarska komisija samo utvrđivala nesposobnost tužiteljice za samostalan život i rad poslije navršene 15.godine života, ali ne i činjenicu da je ta nesposobnost postojala i prije navršenih 15.godina života; da su nalazi neobrazloženi, te da se postavlja pitanje kako je tužiteljica koja je bila nesposobna za samostalan

život i rad prije 15.godine života postala sposobna i na osnovu čega, kao i drugi navodi, pa je predložila da se zahtjev uvaži, a pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno rješavanje ili da se pobijana presuda presuda preinači na način da se tužba uvaži, ponište osporeno i prvostepeno rješenje i predmet vrati prvostepenom organu na ponovni postupak.

Tuženi je u odgovor na podneseni zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema podacima spisa predmeta i obrazloženja pobijane presude proizilazi da je postupak za ostvarivanje prava na porodičnu penziju pokrenut po zahtjevu tužiteljice dana 14.06.2021. godine; da je u provedenom postupku utvrđeno da je tužiteljica rođena dana 01.07.1969. godine, da je Š.M., otac tužiteljice umro dana 30.03.2021. godine, da je tužiteljica na dan smrti oca imala navršene 51 godinu života, te da je Nalazom, ocjenom i mišljenjem nadležnog Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo, Odjeljenje za prvostepeni postupak Z. broj: ORS-OZ-ZE-3/21 od 01.07.2021.godine utvrđeno da kod tužiteljice ne postoji nesposobnost za privređivanje, pa je na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja doneseno prvostepeno rješenje od 16.08.2021.godine; da je tužiteljica izjavila žalbu protiv tog rješenja, pa je u postupku rješavanja po žalbi drugostepeni organ pribavio Nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo, Odjeljenja za drugostepeni postupak broj: ORZ-OZ-DOV-P-SA-60/21 od 26.10.2021. godine prema kojem ne postoji nesposobnost za privređivanje na dan prije smrti oca, 29.03.2021. godine, pa je na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja tuženi organ donio rješenje broj: FZ3/2/2-31-2-57-16/20 od 10.03.2022. godine kojim je odbijena žalba tužiteljice; da je tužiteljica protiv rješenja od 10.03.2022. godine pokrenula upravni spor, pa je prvostepeni sud odlučujući po tužbi donio presudu broj: 04 0 U 013393 22 U 2 od 23.09.2022. godine kojom je tužba uvažena, a osporeno rješenje poništeno i predmet vraćen tuženom na ponovno rješavanje, jer tuženi nije u obrazloženju svog rješenja cijenio sve navode iz žalbe, nego se samo paušalno očitovao o istim, pogotovo na navode da je tužiteljica Nalazom, ocjenom i mišljenjem nadležne ljekarske komisije od 18.07.1984. godine bila proglašena nesposobnom za samostalan život i rad od prije navršene 15. godine života, kao i da tužiteljici nije bilo omogućeno da se izjasni o nalazu, ocjeni i mišljenju nadležne ljekarske komisije; da je postupajući u izvršenju presude prvostepenog suda od 23.09.2022. godine tuženi tužiteljici dostavio Nalaz, ocjenu i mišljenje nadležne ljekarske komisije od 01.07.2021.godine i od 26.10.2021. godine kako bi se tužiteljici omogućilo da se na iste izjasni, te je dana 23.02.2022. godine tuženi zaprimio pismeno očitovanje tužiteljice na navedene Nalaze, ocjenu i mišljenje; da je tuženi pribavio i Nalaz, ocjenu i mišljenje nadležne drugostepene ljekarske komisije, broj: ORS-OZ-DOV-P-SA-44/22 od 18.11.2022.godine prema kojem kod tužiteljice ne postoji nesposobnost za privređivanje na dan prije smrti oca, 29.03.2021.godine, uz obrazloženje da je navedeni nalaz donesen na osnovu neposrednog pregleda tužiteljice i uvidom u cjelokupnu medicinsku dokumentaciju u spisu i novopriloženu medicinsku dokumentaciju, a da je Nalazom, ocjenom i mišljenjem broj: 3686/84 od 18.07.1984. godine tužiteljica ocjenjena nesposobnom za samostalan život i rad prije navršene petnaeste godine života, s tim da bi se mogla osposobiti pohađanjem škole za zanimanje tekstilni radnik u pletionici po specijalnom programu za osobe kategorisane kao lice sa LMR, a što je tužiteljica i učinila tako što je ispit položila sa ocjenom dobar (3), iz čega proizilazi da je pravilna ocjena POV-a od 01.07.2021. godine, a nakon čega je tuženi donio osporeno rješenje, cijeneći da tužiteljica ne ispunjava uslove za sticanje prava na porodičnu penziju iza umrlog oca koji su

propisani odredbom člana 73. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju; da je prvostepeni sud donio pobijanu presudu kojom je odbio tužbu tužiteljice, pozivajući se takođe na odredbu člana 73. stav 5. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. U obrazloženju svoje presude prvostepeni je sud naveo da su pravilno postupili organi uprave kada su odbili tužiteljicu sa zahtjevom, jer su svoju odluku donijeli na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja nadležnih ljekarskih komisija, a koji su doneseni na osnovu neposrednog pregleda tužiteljice te na osnovu uvida u cjelokupnu medicinsku dokumentaciju, a koji nalazi su jasni i obrazloženi, kao i da je u postupku omogućeno tužiteljici da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima koji su značajni za rješavanje upravne stvari.

Po ocjeni ovoga suda prvostepena presuda je donijeta uz pravilnu primjenu materijalnog prava, te uz pravilnu primjenu pravila postupka.

Naime, odredbom člana. 73. stav 4. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH (Službene novine Federacije BiH, broj:13/18, 90/21 i 19/22) propisano je da dijete kod koga nastupi nesposobnost za samostalan život i rad prije 15.godine života ima pravo na porodičnu penziju dok ta nesposobnost traje.

Odredbom stava 5. istog člana je propisano da dijete kod koga nesposobnost za privređivanje nastupi poslije 15.godine života, a prije smrti osiguranika odnosno korisnika penzije, ima pravo na porodičnu penziju ako ga je osiguranik odnosno korisnik penzije izdržavao do svoje smrti.

Obzirom da je u provedenom postupku nesporno utvrđeno da je Nalazom i mišljenjem Instituta za ocjenjivanje radne sposobnosti Sarajevo Ilidža broj: 3686/84 od 18.07.1984.godine utvrđeno da je tužiteljica nesposobna za samostalan život i rad zbog bolesti od prije navršene 15-te godine života, a za isti bi se mogla osposobiti pod posebnim uslovima u zanimanju tekstilni radnik u pletionici u trajanju od tri godine, počev od 1984.godine, te da se tužiteljica osposobila za rad po specijalnom programu za osobe kategorisane kao lice sa LMR, to tužiteljica ne ispunjava uslov iz naprijed citirane odredbe člana 73. stav 4. Zakona jer njena nesposobnost za samostalan život i rad je prestala trajati osposobljavanjem za rad. Kako je u postupku na osnovu saglasnih nalaza, ocjena i mišljenja nadležnih ljekarskih komisija, a koji su doneseni na osnovu neposrednog pregleda tužiteljice, te na osnovu uvida u medicinsku dokumentaciju, utvrđeno da kod tužiteljice ne postoji nesposobnost za privređivanje poslije 15.godine života, a prije smrti osiguranika (njenog umrlog oca), to nije ispunjen ni kumulativni uslov iz naprijed citirane odredbe člana 73. stav 5. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, to je pravilna i zakonita odluka prvostepenog suda i tuženog kojima je odbijen zahtjev tužiteljice da joj se prizna pravo na porodičnu penziju iza umrlog oca.

Imajući u vidu naprijed navedeno ovaj sud je ocijenio neosnovanim navode iz zahtjeva tužiteljice da u postupku nije utvrđeno da li postoji i od kada nesposobnost tužiteljice za samostalan rad i život nakon navršene 15. godine, kao i druge navode iz zahtjeva, pa je primjenom člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Dizdar Vrabac Belma, s.r.

Predsjednica vijeća
Milosavljević-Jančić Nevenka, s.r.